Nro 96.

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyższego Rządu Nayiaśnieyszego CESARZA Imperatora Całey Rossyi.

z Wilna V. S. 20. N. S. 31. Sierpnia 1799. w Sobotę.

z Petersburga VS. 9. NS. 20. Sierpnia.

Regimentu garnizonowego Łatyszowa Podpółkownik *Perskoy* otrzymał rangę Półkownika, naznaczony Kommendantem w Pskowie, i Szefem garnizonowego regimentu. *Strzeleckiego* Foka połku Major Czerkasow został Podpółkownikiem. Woyska Dońskiego Półkownik Bakow General Majorem. Podpółkownik Aleksiejew Półkownikiem, zostawiony Adjutantem Inspektorskim przy Generale Feld Marszałku Graffie Sołtykowie 2.

Woyska Dońskiego General Major Popow uwalnia się od służby. Naznaczeni Kommandorami: Strzeleckiego połku Kaszkina Major *Szarapow*; Kirasyerow Esseno 2 Podpółkownik Denisow. Orderem S. Andrzeja zaszczycony został Aktualny Tayny Konsiliarz Soimonow: Orderem *S.* Alexandra Newskiego Łowczy Graff Kutaicow; Orderem S. Anny 1. Klassy General Lieutenant Bekleszow 2.

Za naywyższym roskazem, Aktualny stanu Konsiliarz Briskorn donosi *Polskiey* służby Rotmistrzowi Choieckiemu, proszącemu o wypłatę pensyi, jaką miał sobie naznaczoną od zmarłego Króla Polskiego, że prozba jego skutku nie wzieła. Także Szlachciance Borysławskiey proszącey łaski Monarszey. Wrócone zaś prozby z rozdarciem: Polskiemu Szlachcicowi Wilczewskiemu; i Szlachcicowi Pietrowskiemu, skarżącemu się na Kijowską Izbę skarbową, że nie utrzymała prawa iego do maiątku zaiętego przez Taynego Konsiliarza Troszczyńskiego i Senatora. Pomieniony maiątek *Pietrowskiemu* był dany, dożywociem przez starostę Kachorlickiego; Senatorowi zaś Troszczyńskiemu wiecznością darowany został razem z innemi dobrami. Donosi się więc *Pietrowskiemu*, żeby unikaiąc napotym kary wstrzymał się od podawania prozb próżnych, iaką pokazała się teraz od niego podana; ponieważ dobra z Monarszey szczodroty darowane, odięte bydź nie mogą; a do tego Pietrowski nie miał żadnego prawa do wyż rzeczonego maiątku, i Starosta Kachorlicki według ustaw Polskich dać mu nie mógł onego.

Rapport Feld Marszałka Graffa Suworowa Rimnikskiego z Alexandryi d. 12 Lipca VS. 1799. Roku.

27 Czerwca Generałowi Klenau przez kapitulacyą poddała się twierdza S. Urbano gdzie znaleziono armat 30. Francuzi opuścili Lukę, *Pistoja*, *Florencyą*, *Sienne*, *Pisa*, i Liwornę; w całym Królestwie Neapolitańskim niema Republikantow. 30 Czerwca cięzka artillerya w liczbie 80 dział rozmaitych, wodą i lądem przybyla pod Alexandryą. Tegoż dnia rozpoczeło się oblężenie Citadelli; roboty potrzebne z tak wielkim szły pośpiechem, iż d. 11 Lipca Kommenderuiący General Gardanne poddał się na dyskrecyą. Znaleźliśmy w Citadelli 103 armat, 12 moździerzow, 3 tysiące ręczney broni, 12 tysięcy pudow prochu, i wiele inney ammunicyi. Citadella Alexandryiska należy do twierdz pierwszey Klassy. Pod czas oblężenia legło nieprzyiaciol 250, raniono 287; z naszey strony raniony strzelec ieden; Austryakow zabito 3 Officyerow, 87 żołnierzy; raniono Generała Kwatermistrza Margrabię de Chasteler, 2 Officyerow, 112 żołnierzy. Distinguiący się w tym oblężeniu Półkownik Głuchow, otrzymał Order S. Anny 2 Klassy.

Rapport Admirała Uszakowa 24 Czerwca VS. Eskadra pod *Kapitanem* Sorokinem krążąc po Adryatyckiey odnodze blisko brzegow Neapolitańskich, wiele *Prowincyi* oswobodziła od Francuzow i buntownikow, przywróciła wszędy posłuszeństwo prawey zwierzchności, i porządek. Gdy Okręta nasze stały pod Manfredonią, wysadzono na ląd rozmaitego żołnierza głów 511 z 6 armatami pod Kommendą Kapitana Belle.

Ten postępuiąc mil 95 ku stołecznemu miastu Neapolowi, od Ministra Królewskiego Micheroux został uwiadomiony, że znayduiący się w Neapolu republikanie ostrzeżeni o zbliżeniu się Rossyanow, bardzo są potrwożonemi; wierni zaś Monarsze swoiemu poddani niecierpliwie czekaią

przybycia wybawicielow; proſił więc Miniſter Kapitana Sorokina o rychłą pomoc. Wyſadzono więc ieszcze z Okrętow 95 żołnierzy.

Ci ſkoro ſię złączyli z Kapitanem Belle, ten poszedł ku Neapolitańſkiey ſtolicy, za nim następowała armia Kardynała Ruffo. Przybywszy do Portici, poſtrzegli wnet Roſsyanie opuszczaiących zamek buntowników; wszedł do niego Belie, Królewſką chorągiew zawieſił, i garnizonem Neapolitańſkim osadził; ſam ruszył do twierdzy Villini; tę wzieliśmy ſzturmem, i kilka innych, z wielką nieprzyiacioł klęſką w każdym zdarzeniu.

Te zwycięztwa poddały nam ſtolicę Neapol; ſam tylko zamek S. Elme trzymał nieprzyiaciel, Kapuę, i Gaetę, gdzie poszły woyſka Kardynała Ruffo, za nim Roſsyanie. Według przyſłanych później wiadomości, Angielſka Flotta pod Kommendą Admirała Nelsona przybyła do Neapolu; wkrótce potym Zamek S. Elme wzięty zoſtał przez woyſka zprzymierzone. Naoſtatek donoſi Admirał Uszakow, że miaſto Fano, Pesaro, Sinigaglia, woyſkiem na ląd wysadzonym przez Wice Admirała Puſtoszkina, są z rąk wydarte Francuzom.

Za te wszyſtkie zwycięztwa Wice Admirał Puſtoszkin, Kapitani Sorokin i Szoſtak otrzymali Krzyż Kommandorſki S. Jana Jerozolimſkiego; Belle Order S. Anny 1. Klaſsy. Major Gaman i Korili, Porucznik Snaksarew i Alexander, Kapitan 2 rangi Marin, Order S. Anny 2 Klaſsy. Innym wielu Officyerom dano Order S. Anny 3 Klaſsy.

z Conſtantinopola 12 Lipca z Gazety Petersburgſkiey.

D. 18. zeszłego Czerwca odebraliśmy tu dokładną wiadomość z Adrianopola, że Daglii zebrawszy ſię w liczbie 15 tyſięcy ludzi pod przewodnictwem Kara Feizi, rozbili znacznieyszą część Karawanu idącego do naszey ſtolicy z jarmarku Sliwińſkiego w Romelii. Adrianopolſki Bostangi Basza widząc potęgę tych buntowników, którzy w mocy ſwey trzymali wszyſtkie głównieysze gościńce, ſam na ich poſkromienie w pole ruszył.

Porta zaś wysłała wiele Fermanow po całey Romelii, pozwalaiąc ludziom obrządku Chrześciańſkiego wziąć ſię do broni. Towary i pieniądze zabrane przy rozbiciu Karawana, wynoszą dwa milliony. Z obozu W. Wezyra pisano, iż tam przyszła wiadomość o uſtąpieniu Generała Buonaparte z Gazy, na czele 4 tyſięcy żołnierza rozmaitych narodow. Dardanelſkie twierdze ſtaraniem Angielſkich Inżenierow, przyprowadzone są do porządku naylepszego.

Powiadaią że Naywyższy Rządca Mekki wysłał kilka tyſięcy żołnierza do portu zwanego Suweis; ten lud wygnał diwizyą ztamtąd Francuzką. U nas Kapitan Basza wysłał część większą ſług i dworu ſwoiego do Dardanellow, za dni kilka podobno ſam wyiedzie. Według wieści biegaiących o Generale Buonaparte, na których iednak polegać zupełnie nie można, przybył on do Salachie mieysca leżącego na granicy puſtyni Egiptſkiey, ſtraciwszy część większą woyſka. Sidney Smith gotuie ſię do attakowania Damietty. Woyſka Roſsyiſko Ottomańſkie wysadzone w kraiu Neapolitańſkim opanowały 52 miaſt i Miaſteczek.

z Wiednia 14 Sierpnia z Gazety Hamburgſkiey.

Zadnych Rapportow nowych nie mamy ze Włoch, ani też od armii Szwaycarſkiey. Powiadaią, że Hrabia de Bellegarde z diwizyą która dobywała Citadelli Alexandryiſkiey, ſtanoł w Gamalero niedaleko Acqui; Generał Kray pewnie poszedł łączyć ſię z Arcy Xiążęciem Karolem; co gdy naſtąpi, w krótce mamy nadzieię odebrać wiadomość o zupełnym oswobodzeniu Kraiu Szwaycarſkiego.

Miaſto i Citadella Mantuańſka nie wiele ucierpiały pod czas krótkiego bombardowania. Kilko dniami przed Kapitulacyą Francuzi, maiąc opuścić fortifikacye na przedmieściu S. Giorgio, miny zasadzili; zbyteczna wilgoć zapalić nie dozwoliła; tak więc wszyſtko bez ſzkody zwycięzcom ſię doſtało. Wkrótce po Kapitulacyi wypadł deszcz nawalny, którym ſzańce, i batterye Auſtryackie zalane zoſtały.

Utrzymuią Officyerowie nasi, że nie podobno było Francuzom dłużey bronić Mantuę; trzeba na to koniecznie 25 tyſięcy ludzi; garnizon zaś nieprzyiacielſki nie wynosił, iak wiadomo 11. To pewna, że Szef artilleryi Berthon kapitulacyi nie podpisał. Wszyscy Generałowie z naywyższym Kommendantem twierdzy Latour, i Officyerowie do Clagenfurth iuż przybyli; żołnierzy do Francyi odesłano. Generał Graff Dietrichſtein udał ſię do armii Arcy Xiążęcey.

z Londinu 9 Sierpnia z Gazety Hamburgſkiey.

Zakończyły ſię trzy tygodnie, iak Flotta Hiszpańſko Francuzka z Cadix wyszła pod żagle; dotąd przecie nie mamy o niey pewnych wiadomości; mówiono dnia wczorayszego, że zawinęła do Breſtu; lecz na to trzeba rapportow dokładnieyszych. W równey niepewności zoſtaiemy względem Eſkadr Angielſkich, które krążą na morzu śrzodziemnym: iednak wkrótce wątpliwość wszelka zakończyć ſię muſi; ponieważ żegluga z Gibraltaru ku naszym brzegom nie potrzebuie czasu dłuższego nad dni kilkanaście.

Zoſtaiąc w tey niepewności względem nieprzyiacielſkich obrotow, nie ieſteśmy

przecie nieczynnemi; owszem przygotowania do wyprawy taiemną zwaney codziennie są większe; woyſka w Dunes ſiadaią na Okręta. Xiąże d' Yorck, de Cumberland, i Glocester, Graff Chatham, Generałowie Abercromby, Moore, Coote, Doiley, Knox, Lordowie Paget i Sommerset, i niezliczone mnóſtwo nayzacnieyszey w kraiu młodzieży, idzie na nieprzyiaciela.

Nie razem iednak całe ſiły nasze na brzegach nieprzyiacielſkich ukazać mamy; pierwsza diwizya ma drogę innym torować, zaymuiąc obronne ſtanowiſka; po niey naſtąpi druga z 20 tyſięcy ludu złożona i całey iazdy, naoſtatek trzecia, w którey będą podobno woyſka poſiłkowe. Ze do Hollandyi płyniemy niema w tym wątpliwości naymnieyszey; iuż nawet Odezwa do nieszczęśliwych Batawow drukowana ieſt w ięzyku Hollenderſkim.

Tym czasem nie zgadywamy w którą ſtronę uderzyć zamyſla nieprzyiaciel, na Irlandzkie lub Angielſkie brzegi, czyli też zapobiegaiąc przewidzianym ſkutkom wylądowania naſzego w Niderlandzie, Bruix i Maſsaredo póydą do Texel dla pomnożenia flotty ſwoiey wſzyſtkiemi okrętami, iakie Hollendrzy w portach uzbroić mogli. Na wſzyſtkie przypadki zupełną gotowość mieć chcemy; dla tego naprzód kommendę flotty w kanale poruczono Lordowi Bridport.

Ten udał ſię do Torbay, i wſzyſtkim okrętom przybywać do ſiebie rozkazał; ſpodziewamy ſię wkrótce widzieć przy nim liniowych 30; ponieważ w portach nad uzbroieniem ich pilnie pracuią. Admirał Poole który zniſzczyć usiłował Eſkadrę pod Rochefort Hiſzpańſką, nic nie ſprawiwszy podobno o niebeſpieczeńſtwie oſtrzeżony, powrócił do Anglii. Admirałowi Curtis płynącemu na kommendę do Przygórka Dobrey nadziei, zoſtać na obronę kraiu kazano.

Niektórzy mówią, że nieprzyiacielſka flotta w części przynaymniey póydzie do Indyi zachodniey; inni poſyłaią Francuzow i Hiſzpanow do pomienionego wyżey przygórku dobrey nadziei. wſchodniey Jndyi i Brezilii; to pewna, że fregata od Lorda S. Vincent na uważanie obrótow nieprzyiacielſkich wyſłana z Gibraltaru, widziała całą flottę w liczbie kilkadzieſiąt żaglow płynącą ku zachodowi i północy, a nawet przez niektóre okręta ściganą była.

Król Jmć z familią wyieżdża do Weymouth dla morſkich kąpieli. Na okręcie Jmpetueux od 74 armat pod Kapitanem Fellew na morzu śrzodziemnym bunt powſtaiący Lord Keith uśmierzył w Port Mahon, przez powieſzenie kilku dowodzcow. Hrabia d' Artois wyiechał z Edinburga do Stowe, gdzie ma odprawić konferencyą z Lordem Grenville. W piſmach naſzych znaydujemy wiadomość potrzebuiącą potwierdzenia, że Król Jmć Katolicki ciężko choruie.

O tym wątpić nie możno, co donoſzą z Philadelfii, że gorączka żółtą zwana panować zaczyna w Ameryce północney; mieſzkańce opuſzczaią w miaſtach domy ſwoie wynoſząc ſię na wieś. Prezydent ſtanow ziednoczonych Adams d. 26 Czerwca ogłoſił wolny handel i żeglugę między Ameryką i portami wyſpy S. Domingo; podobno rzecz ſię ſtała na mocy taiemney umowy zawartey z Generałem Murzynow Touſsaint.

Wyprawa do Hollandyi większa będzie, niżeliśmy w początkach rozumieli; we wſzyſtkich portach naſzych powſzechne embargo włożono, póki ſię nie zbierze liczba ſtatkow na zabranie woyſka potrzebnych. Jazda i artillerya w Woolwich, piechota zgromadza ſię w Ramsgate. Mieſzkańce nadbrzeżni w Deal, Woolwich, i Ramsgate, ofiarowali dobrowolnie rządowi wſzelką pomoc do zabrania na okręta woyſkowych potrzeb. Wielki oboz pod Windsor zwinięty zoſtał, ponieważ wſzyſtkie z tamtąd woyſka do wyprawy należą.

z Paryża 9 Sierpnia z Gazety Frankfortſkiey.

Nie mamy żadney wiadomości od zkombinowaney flotty, ani też od armii we Włoſzech i Szwaycarach. Co przed kilkodniami powiadano o oddaleniu Generała Maſſeny, potrzebuie potwierdzenia, ponieważ ieſzcze Direktoryatu wyrok ogłoszony nie ieſt. To pewna iż Moreau kommendę oddawſzy Joubertowi, udał ſię do Niemiec przez Szwaycary. Przez miaſto Nice na końcu lipca przeſzło 25 tyſięcy żołnierza do Genui; wkrótce więc czekamy ważnych z tamtąd rapportow.

Piſma naſze krytykuią dziś morſkie wyprawy bywſzych Direktorow. Egipſka zniſzczyła lądową potęgę R P tey we Włoſzech, morſką na morzu śrzodziemnym, i 100 przynaymniey millionow pożarła. Dzisieysza bez celu żegluga Miniſtra Bruix z Breſtu do Toulonu, ztamtąd znowu do Breſtu, koſztuie millionow 40. O pieniądze w kraiu bardzo trudno. Miniſter ſkarbowy Lindet z wielką trudnością doſtał u bankierow 80 millionow.

Ex Direktor Glaire z Berne przybył ſtaraiąc ſię podobno o odmianę warunkow przymierza zaczepnego, które Francya niedawno zawarła z Szwaycarami. W klubach Jakobinſkich powſtaie niezgoda; rozdwoiły ſię już niektóre; inne za przykładem pewnie póydą; ztąd nowe zamieſzania. Direktoryat uwolnić od ſekweſtru kazał maiątek tych obywatelow, którzy ſię na wyſpie Oleron znayduią; ci zaś którzy prawu poſłusznemi bydź nie chcieli maią bydź wpiſani oſtatecznie na regeſtr emigrantow,

W radzie 500 Briot czytał opisanie przypadkow zaszłych we Włoszech od początku kampanii. Przy tey okoliczności wiele mowił o kradzieży, zdzierstwach, i rabunkach kommissarzow naszych, ktorzy zniechęcili narody zprzymierzone, pomnożyli liczbę nieprzyiacioł Francyi. Donioss nakoniec co Scherer śmiał oświadczyć publicznie, że 40 wysokich urzędnikow iedną z nim sprawę maiąc, upaść towarzyszowi swoiemu nigdy nie dozwolą.

Radził więc pisać do Direktoryatu zalecenie, ażeby z rapportow Ministeryalnych rozstrząsnowszy pilnie postępki za granicą Scherera, Trouvé, Rivaud, Faypoult, Rapinata, Grouchy, Schavenbourga, sądzić wszystkich rozkazał. Oświadczył powolność na roskazy Direktoryat; sąd iednak żądany albo nie rychło, albo też nigdy nie nastąpi; ponieważ to pewna iest, co powiedział Scherer, że tak wielcy winowayce wielu towarzyszow i obrońcow maią.

Rada 500 nowy proiekt ułożyła na przymuszoną sta millionow pożyczkę. Też rada drukować nie pozwoliła rapportu o zgromadzeniach Jakobińskich Ministra policyi Fouché; co znowu stać się może przyczyną rozróżnienia wielkiego między władzą RPtey prawodawczą i wykonawczą; ta albowniem, dla własnego przynaymniey bespieczeństwa i powagi chce koniecznie wniwecz obrócić zuchwałe zamysły Jakobinow.

Wyznaie w pomienionym rapporcie Fouché, iż rząd dzisieyszy widząc ostygły patryotyzm w narodzie, pozwolił otwierać kluby; te zaś moc swoią przeciw Direktorom obróciły; nie ma dziś obywatela we Francyi, ktoryby przez Jakobinow oczerniony i w podeyrzenie podany nie był. Zamiast Prezydentow prawem zakazanych, maią Regulatorow, iakim dziś iest w klubie stołecznym General Augereau; i wiele tym podobnych zarzutow.

W radzie 500 czytano dziś potrzecie akt oskarżenia przeciwko bywszym Direktorom. Przeciwko nim i za niemi wiele mowiono; mianowicie zaś General Scherlock wyrzucał na oczy Reprezentantom niektorym, że będąc niedawno pochlebcami rządcow upadłych, poki ich w szczęściu widzieli, dziś nagrawaiąc się z upadku żądaią ich śmierci koniecznie za takie przestępstwa, do ktorych sami namawiali RPtey Direktorow.

Tym czasem Policya nie przestaie aresztować wiele podeyrzanych Osob; więzienia są takiemi napełnione. Jakobini głośno wołaią, że prawdziwym Republikantom wybiła iuż ostatnia godzina, ieśli o własney obronie nie pomyślą. Lecz ich narzekania litości nie wzbudzaią. Reinhard w Toulonie odprawuiący zwykłą kwarantannę pisał, że przyiąć gotow ofiarowany urząd Ministra zagranicznych interessow na mieyscu Talleyrand Perigord.

Armia Alpeyska zwana pod kommendą Generała Championnet, ma iuż wynosić do 30 tysięcy. Wódz ten rodem z Departamentow południowych ma wielką ufność między współziomkami swoiemi; wiele ich tysięcy przybyło do obozu. Już zaś w Departamentach zachodnich pomnaża się codziennie liczba Szuanow. Gendarmerie nie raz przez nich porażoną została. Direktoryat wielu regimentom pośpieszać roskazał dla przywrócenia spokoyności.

Jakobini niedawno odprawili posiedzenie taiemne, co uradzono, niepewna; słychać że przeciwko Direktorom Sieyés i Barras ma bydź zaniesione oskarżenie do zgromadzenia Prawodawczego, podpisane od wielu tysięcy Obywatelow. D. 3 rozstrzelany tu został mocą wyroku woyskowego emigrant Doleançon; przyioł śmierć odważnie; sprawcom iednak oney bliskie nieszczęście rokował. Bywszy Minister woiennny Milet Mureau został General Inspektorem twierdz RPtey na mieyscu Ex Direktora Letourneur.

W podróży ostatniey z Blanchardem doświadczył Astronom Lalande, iż wiatrem bardzo powolnym, balon przebiega na godzinę 12 tysięcy sążni; lecz dla nieustaiącego wahania się łodki, żadnych obserwacyi czynić nie podobno. Lareweillere dziś rozdał pismo dość obszerne, w ktorym usprawiedliwia postępki swoie. W Toulonie zgromadza się diwizya woyska lądowego na niewiadomą wyprawę, ktora nastąpi po odaleniu Eskadry Angielskiey.

Officyer Inżenierow Mores wydał pismo, w ktorym dowodzi że armia nasza w Szwaycarach żołdu, odzienia, i żywności nie miała; nie dziw zatym iż Massena zaczepnie czynić nie mogł. Powiadaią dziś że na mieyscu iego Bernadotte obeymie kommendę. Ten do Administratorow Departamentowych wydał list okolny, w ktorym zaleca prędkie formowanie batalionow gwardyi narodowey, tak żeby d. 22 Września były w zupełney gotowości.

z Semlina 26 Lipca z Gazety Frankfortskiey.

Pogłoska w naszych okolicach rozrzucona o nowym buncie Paswana Oglou, zmyśloną była. Czyni wprawdzie woienne przygotowania; te iednak nie do tego zmierzaią, ażeby Porcie Ottomańskiey miał wypowiedzieć posłuszeństwo. Paswan Oglou chce odnieść zemstę z Mustafy ktory iest Basza w Orsowie, za obelgi dawniey przez niego wyrządzone; tracić kray nie będzie na osobistey dwuch Baszow kłotni; iakoż dotych czas handel wnętrzny kwitnie bez przerwy naymnieyszey.

N^ro^ 96.

DODATEK
DO
KURYERA LITEWSKIEGO

z Wilna V. S. 20. N. S. 31. Sierpnia 1799, *w Sobotę.*

z Conſtantinopola 10 *Lipca z Gazety Frankfortſkiey.*

General Angielſki Keller d. 5 wyiechał do Dardanellow, maiąc oglądać i naprawić zamki nad ciasniną położone, które *Porta* chce mieć niedobytemi. Wiadomości odebrane z *Palermo* zaspokoiły troſkliwość wielkiego Sułtana względem przybycia flotty nieprzyiacielſkiey na morze śrzodziemne; Lord Nelson z Angielſkiemi Okrętami między Maltą i Sicilią krążący uwalnia Ottomańſkie *Państwo* od wszelkiey boiaźni.

Flotta Turecka dnia iutrzeyszego ma wyniść pod żagle. Kapitan Basza udał ſię na fregatę Angielſką Caron, i ze wszelkiemi honorami był przyięty. Rozboynicy w okolicach Adrianopola zagęszczeni, przerwali kommunikacyę z Wołoszczyzną. Kuryerowie z Wiednia dziś nie mogą iechać pospolitym goscińcem beśpiecznie. D. 4. Kaimakan powieśić kazał 6 Greczynow, którzy od lat 3 bawili ſię fałszowaniem monety.

z Auszpurga 7 Sierpnia z Gazety Hamburgſkiey.

Przez Trieſte wiadomości odbieramy, że d. 9 Lipca Lord Nelson z 18 okrętami ſtanoł przed portem Neapolitańſkim. Król Jmć Dwoch Sicilii znaydował ſię na flotcie, familią zoſtawił w Palermo. Garnizon zamku S. Elme oſzukany rozumiał, że to ieſt flotta Francuzka, i chorągiew troykotorową wywieſił; lecz wkrótce woyſka Angielſkie wyſiadły na ląd; poddał ſię zamek; na załodze było niewiele Francuzow; i bardzo znaczna liczba Neapolitańſkich buntownikow; wſzyſtkich na dyſkrecyą wzięto.

Dowodzcow rokoſzu 260 w kaydany okutych oddano ſądowi. D. 10 Ferdinand 4 odprawił wiazd uroczyſty do ſtolicy ſwoiey przy radośnych okrzykach ludu całego. -- Słychać że General Maſsena ofiarował Arcy Xiążęciu Karolowi zawieszenie broni w Szwaycarach, zoſtawuiąc kray w tym ſtanie w iakim był przed rozpoczęciem woyny. Przybycie wkrótce ſpodziewane woyſk poſiłkowych, ſprawę prędzey rozſtrzygnie.

Od granic Szwabſkich 5 Sierpnia z Gazety Frankfortſkiey.

Armia Arcy Xiążęcia Karola uroczyſtym ſposobem obchodziła pamiątkę zdobycza niespodzianego twierdzy Mantuańſkiey. Maſsena odebrał roſkaz przeſłać do Saudyi naybitnieyſze połbrigady, z których ma ſię formować woyſko dla Generała Championnet. Mieyſce ich w Szwaycarach zaſtąpią Połki ciągnące z Alſacyi iako też wielkie mnóſtwo nowozaciężney młodzieży. Arcy Xiąże ogłoſić kazał, że odtąd Szwaycarowie, Włoſi i inni cudzoziemcy w niewolę wzięci, nie będą wymienianemi.

z Weſtfalii 10 Sierpnia z Gazety Hamburgſkiey.

Xiąże dziedziczny d' Orange d. 3 przeiezdżał przez Osnabruck zmierzaiąc do Lingen *P*ruſkiego miaſta na granicy Hollenderſkiey; miał przy ſobie kilku Adjutantow; do tegoż miaſta przybyło wielu Officyerow Hollenderſkich; wſzyscy za Xiążęciem poſpieszyli do Jever.

z Turinu 27 Lipca z Gazety Hamburgſkiey.

Garnizon Francuzki z Feneſtrelles częſte czyni wycieczki, chcąc doſtać potrzebną żywność; w oſtatniey poraził wieśniakow odpor czyniących; zboża iednak i bydła wiele uprowadzić nie zdołał. General Moreau zepſuć kazał drogę z Bocchetta prowadzącą do Genui. Do oblężenia twierdzy Coni, między innemi ma bydź użyty General Wukaſsowich. Nieprzyiaciel w liczbie 6 tyſięcy ſtoiąc na gorze S. Bernarda groził wtargnieniem do Aoſte; lecz General Haddick kray zasłonić potrafił.

z Roveredo 1 Sierpnia z Gazety Hamburgſkiey.

Zdobycz przez woyſka Cesarſkie w Mantui znaleziona, większa ieſt nad nadzie-

ię. Nie licząc magazynow niezmiernych, dział, woienney ammunicyi, i żywności która 10 tyfiącznemu garnizonowi na 20 mieśięcy wyftarczyć mogła, w tey twierdzy był fkład wielu drogich fprzętow, które nieprzyiaciel wydarł Włofkim mieszkańcom.

z Berne 1 Sierpnia z Gazety Frankfortfkiey.

Adminiftratorowie Cantonu Lemańfkiego donieśli Direktorom naszym, że w niektórych okolicach fpokoyność domowa może bydź wzruszona przez dezerterow Szwaycarfkiego woyfka i ieńcow Auftryackich. Kazano uczynić oftróżność przyzwoitą. Dziś i dnia wczorayszego przez miafto nasze ciągnęły woyfka Francuzkie zmierzaiące do południowych Szwaycarow, a podobno z tamtąd do Sabaudyi.

z Schaffhausen 5 Sierpnia z Gazety Frankfortfkiey.

Wiadomo, że wszyftkie Cantony Szwaycarfkie z rąk Francuzkich oswobodzone, poftanowiły dać Cesarzowi Jmci woyfko pofiłkowe, na pokonanie fpólnych nieprzyiacioł. Nasz Canton nie poszedł dotąd za innych przykładem. Deputowani do główney kwatery Auftryackiey wysłani, nie otrzymali Audyencyi u Arcy Xiążęcia Karola, który kazał im oświadczyć nieukontentowanie fwoie, przydaiąc, iż niechce przymuszać nikogo do dawania contingensu, poniewaź do dzieła tak ważnego Cesarz Jmć ochotnikow potrzebuie. Podobne oświadczenie Arcy Xiąże oddać kazał Magiftratowi miafta naszego, który w krótce ma zgromadzić przepisaną liczbę żołnierza, i wieyfkich obywatelow do powolności żądaney zachęcać,

Od Granic Włofkich 5 Sierpnia z Gazety Hamburgskiey.

Słychać że Mocarftwa zprzymierzone poftanowiły przywrócić Genueńczykom rząd dawnieyszy i Dożę; z narodem zaś Szwaycarfkim ścifle zawrzeć przymierze. Francuzkie woyfka ftoią ieszcze w zamku S Anioła. Pogłofka że z kraiu Genueńfkiego uftąpiły, pokazała fię zawczesną. To pewna, że Generał Joubert obioł główną kommendę.

z Hagi 13 Sierpnia z Gazety Hamburgfkiey.

Czyniemy w kraiu naszym wielkie przygotowania do obrony. Dziś odebraliśmy wiadomość, że Xiąże dziedziczny d'Orange przybył do Lingen. Na granicach rozrzucony ieft manifeft, donoszący Batawom o bliskim oswobodzeniu od iarzma Francuzkiego. Generał en chef Brune odprawuie częfte konferencye z osobami rządowemi.

Od granic Szwaycarfkich 2 Sierpnia z Gazety Frankfortfkiey.

Znayduiemy artykuł bardzo ciekawy w dzienniku urzędowym Berneńfkim. Rapinat, powiada, usiłuie dziś ufprawiedliwić przed światem poftępki fwoie w Szwaycarach. Chcąc zbić zupełnie co ten człowiek powie po obronę fwoią dość ieft przypomnieć co niegdy mówił w obecności Direktorow nafzych. Rzecz fię ftała iak naftępuie.

W Maju r. 1798 Rapinat i Rouhiere przyfzli na sefsyą Direktoryatu. Pierwfzy widząc powfzechną narodu nienawiść ku fobie, na którą zafłużył nifzcząc wolność, niepodległość, i szczęśliwość nafzą; chciał poiednać fię z obywatelami zkrzywdzonemi. Jeftem, rzekł, philantropem; nie lubię fzkodzić nikomu; ufaycie mnie Szwaycarowie; narod wafz z tąd wielką korzyść mieć będzie. Lecz ieśli wafze interefsa będą przeciwne Francuzkim, albo też rozkazom iakie wziołem od rządu, głuchym będę nawfzelkie prozby; albowiem wiedzieć macie, że miłość fkarbow wafzych goreie w sercu moim; zabranie onych ieft w moich inftrukcyach, fposob zachowania w moiey mocy.

To rzekłfzy Rapinat ukazał pargamin, na którym Francuzki Direktoryat napifał moc zupełną kommifsarzowi fwoiemu czynienia rekwizycyi w Szwaycarach, odmian politycznych i woyfkowych, zabierania kafs publicznych. Cokolwiek więc dzieie fię u was Szwaycarowie, przydał, tak inftrukcye moie mieć chciały. Jeśli wam kto krzywdę lub obelgę wyrządzi, nikt oprócz mnie famego za wfzyftko nie powinien odpowiadać.

Jeden z Direktorow przełożył Rapinatowi, że marsz 12 tyfięcy Francuzow do Włoch, ieft nam uciążliwy; a zabranie Kafs publicznych przeciwne zawartemu niedawno z Francyą traktatowi. Cóż to ieft za traktat, odpowie Rapinat; nie znam go wcale, anim go czytał; żartuię więc ze wszyftkiego, i póki będę w Szwaycarach, bądźcie pewni, że wykonanie onego wftrzymać potrafię.

z Strasburga 8 Sierpnia z Gazety Frankfortskiey.

Rzecz iak mówią, pewna ieft, iż Bernadotte mieć będzie kommendę nad Renem, w Szwaycarach Moreau; Alexandre zoftanie woiennym Miniftrem. Według liftow z Berne odebranych, w armii Mafseny wielkie fą poruszenia; fpodziewamy fię wkrótce attaku. D. 5 iuż słyszano gęfte i bardzo długie z armat ftrzelanie.